

LAKOĆA ŽIVLJENJA SA ABB PAMETNIM REŠENJIMA

Proleće 2020. je samo jedan pokazatelj kako više sile mogu praktično da zaustave život na celoj planeti, a da mi nismo ni svesni da se to može desiti. Ekonomska kriza više ne mora da dođe uz najave, poput one iz 2008. godine. Ne, ona može biti prouzrokovana virusom zbog koga su svi primorani da menjaju svoje životne navike, a naravno poslovi posustaju, prekida ju se, gase ... Mnogi ovu krizu nisu dočekali spremni, ali neke grane privrede nisu posustale, već naprotiv, videle su u njoj novu priliku.

Građevinska industrija se nije zaustavljala, objekti su se gradili, veliki projekti već dobijaju nalik kako će izgledati kada budu gotovi, a izgradnja zgrada u većim gradovima u Srbiji je u punom mahu. Ovako se nije gradilo u našoj zemlji bar 50 godina. Uz veliku razliku, sada se gradi na moderan i savremen način. Nove zgrade i objekti moraju imati potpis "pametne zgrade". Unapređenje energetske efikasnosti u zgradama utvrđeno je kao javni interes u Republici Srbiji Zakonom o stanovanju i održavanju zgrada. Istraživanje je pokazalo da 85% stambenih zgrada u Srbiji ne zadovoljava minimalne uslove energetske efikasnosti. Trenutno stanje stambenog fonda govori u prilog tome da Srbija najveće uštede energije može ostvariti u sektoru zgradarstva.

Kompanija ABB, sa svojim rešenjima za industrijske objekte, bolnice, tržne centre, ali i stambene zgrade, ostavlja sve veći pečat na ulicama Beograda koje menjaju svoj izgled, i sve više liče na metropole iz Nemačke, Francuske, Kine...Kako bi tekst za ovaj broj časopisa Industrija bio neki vid retrospektive urađenog u

Srbiji, mnoge teme smo otvorili sa Dejanom Dešićem, rukovodiocem segmenta Infrastrukture i transporta u ABB-u.

Iz ovog sektora se isporučuje oprema za sve vidove građevinarstva, ne uzimajući u obzir da li je poslovna ili stambena zgrada, odnosno objekat neke druge namene. Osim industrijskih i komercijalnih objekata, ovaj sektor ABB-a isporučuje opremu i na transportne projekte, kao što su putevi, tuneli, mostovi, aerodromi, železničke stanice, što se u Srbiji takođe gradi više nego u ranijim godinama. Da je ABB lider u ovim segmentima građevinske industrije, imali smo priliku i pre nekoliko godina da se uverimo, kada je za grupu novinara iz celog sveta bila organizovana tura po Švajcarskoj, gde su bili predstavljeni najveći projekti, uključujući i opremanje sada već čuvenog Gotard tunela, koji spaja Italiju i Švajcarsku - kao najduži železnički tunel u svetu. Časopis Industrija je sve to slikovito doneo na svoje strane, a tekst se i danas može čitati na portalu www.industrija.rs.

ABB

—

**ABB and Formula E:
pioneers united**

A new era of technological
leadership

abb.rs

foto: Dejan Dešić, ABB Srbija

NIŠTA NE USPEVA KAO - USPEH

Sa svojim dugogodišnjim partnerima, ABB je u Srbiji uradio mnoge projekte, a naš sagovornik Dejan Dešić nam je naveo neke od većih koji su završeni, kao i oni koji su još uvek u izgradnji:

“Tržni centar **“Rajičeva”**. Za ovaj objekat se može reći da je bio i prekretnica, gde je ABB izašao iz “senke” i na velika vrata ušao u svet komercijalnih objekata koji imaju svoje specifične zahteve. Isporučena je kompletna oprema za ovaj objekat za sve naponske nivoe, što znači od trafo stanice u objektu, pa do utičnice u zidu. **Oblasna kontrola leta** - neposredno pored aerodroma “Nikola Tesla”. Tu je prvi put isporučena sistem za pametne zgrade - KNX, a treba napomenuti da smo taj projekat uradili pre oko 10 godina. U komercijalnim objektima, “pametni sistemi” su već podrazumevana stvar, tako da je naša oprema spremna za svaki izazov koji se može postaviti, a ABB ima spreman i odgovor za najviše zahteve u stambenim zgradama, što je budućnost, ali uveliko i sadašnjost izgradnje u Srbiji. Poslovna zgrada **“Sirius”**, kao i **“Sirius 2”** na Novom Beogradu, prvi objekat **IKEA** u Srbiji, tržni centar **Ada Mall**, **Beo shopping mall** u Vojislava Ilića, objekat **Navigator 2** koji je još uvek u izgradnji, **NCR K2** - objekat na Novom Beogradu koji će imati preko 4000 zaposlenih koji će biti tehnička podrška te kompanije za ceo svet. Zahtevi za taj objekat su veoma strogi jer kvalitet opreme mora biti na najvišem nivou, a to je upravo ono pitanje na koje ABB ima spreman odgovor. Za sve ove objekte je ABB uradio kompletnu opremu, od trafo stanice, šinskih razvoda, preko energetske ormara, do utičnica i prekidača.

Pored ovih, oprema je isporučena i za objekte druge namene, kao što su **hoteli Mona** i **hotel u Rajičevoj**, zatim nova **zgrada Nemačke ambasade**, **Klinički centar Beograd**, kao i **Nacionalni data centar**.

foto: ABB Srbija

foto: ABB Srbija

foto: ABB Srbija

U prethodnom periodu ABB je opremio i mnoge fabrike i industrijske objekte, od kojih su neki već u funkciji, a pojedini su još u procesu izgradnje. Neki od njih su **Boysen** u Subotici, gde se proizvode izdavnici sistemi za motorna vozila, zatim tu je i **Brosse** u Pančevu, koji je svetski lider u proizvodnji elektromehaničkih sklopova u vozilima, fabrika **Jokey** lider na tržištu u industriji pakovanja. Poenta je da vlasnik ovakve proizvodnje od opreme želi maksimalnu pouzdanost, ali i ekonomsku isplativost kroz uštede energije i “pametno” rasuđivanje od strane instaliranog sistema. Ranije su se u proizvodnjama velike količine energije bespovratno rasipale, a instalirani uređaji su bili nepouzdati i gabaritno veliki, što je oduzimalo dragoceni prostor u postrojenju. Danas, oprema mora biti pouzdana, malih gabarita, lako dostupna, praktična. Ovo je naročito bitno i za tržne centre, gde se svaki kvadratni centimetar izdaje, stoga oprema mora biti malih gabarita.

E, tu nas priča ponovo vraća na ovaj vid objekta, jer upravo se završava jedan od najvećih tržnih centara u Evropi, a to je **Galleria mall**, u novom naselju Beograd na vodi. Tu je, takođe, ABB isporučio celokupnu opremu. Ovde treba istaći da je instaliran veliki broj šinskih razvoda koji su veoma praktični naročito za komercijalne objekte gde se menja potreba za snagom električne energije u zavisnosti od zakupca lokala u tržnom centru. Upravo šinski razvod električne energije je rešenje koje možemo gledati i kao magistralni tok koji ide kroz ceo objekat i da se na svakom mestu može "uzeti" potrebna količina energije u zavisnosti od potrebe potrošača. Ovakav vid razvoda električne energije ima mnogo prednosti, a cena i praktična primena su možda i najveći aduti. Zajedno sa kompanijom EAE iz Turske, ABB isporučuje ovaj proizvod koji ima sve moguće sertifikate odgovarajućih akreditacionih tela, te svoja rešenja ekskluzivno ugrađuje u objekte Londonskog metroa, kao i u svim tornjevima i kulama po Bliskom istoku. Sve ove projekte smo uspešno realizovali sa našim partnerima u Srbiji: Expro, Feluka, Minor, Promont, Sled, a neki od izvođača sa kojima dugo sarađujemo su: Interfast, Credo, Energoprojekt oprema, kao i ostale članice u Energoprojekt holdingu, naravno i mnogi drugi."

ŽIVETI SVAKIM DANOM PAMETNO

Segment koji ABB konstantno razvija u skladu sa potrebama novoizgrađenih stambenih objekata, ali i onih koji se renoviraju i postaju "pametne zgrade" je **free@home**. To je sistem sa kojim korisnik prvenstveno štedi energiju, zatim dobija komfor, a u nekim naseljima to je sada i stvar prestiža. U velikoj ponudi novoizgrađenih objekata, investitori imaju potrebu da se na neki način izdvoje, a upravo ovaj sistem pravi veliku razliku u ponudi i pri samoj kupovini. Iskustvo koje stručnjaci ABB-a imaju u svetu jeste da implementacija ovog sistema veoma utiče i na brzinu prodaje. Trenutna situacija u Srbiji nije za pohvalu kada je reč o implementaciji ovakvog sistema, ali trenutno su dva objekta u

realizaciji i postoji dosta novih zainteresovanih investitora, što jasno govori da će ovo biti novi standard gradnje i kod nas.

Prednost samog **free@home** sistema je i u tome što korisniku nisu neophodni ni inženjeri, ni majstori, već on sam programira i uređuje "ponašanje" svog stana ili kuće. Sistem ima sopstveno automatsko ažuriranje, i jednostavno rečeno, korisnik ne može ništa da pokvari. Takođe, uvek postoji back-up, na koji se sistem može vratiti, ako to korisnik želi. Preko ovog sistema kontroliše se rasveta, roletne ili zavese, grejanje i hlađenje objekta. U zavisnosti od lokacije korisnika sistem može uključivati ili isključivati sve ove navedene radnje. Pošto sistem praktično "snima" ponašanje korisnika, može i simulirati aktivnosti u objektu dok ste na putu ili odmoru.

RADITI SVAKIM DANOM PAMETNO

Dok je za zgradarstvo i svakodnevni život zadužen sistem **free@home**, za privredu, proizvodnju, ali i velike zdravstvene, prehrambene i trgovinske objekte, ABB ima spreman sistem **ABB Ability™**, koji na mnogo načina omogućava efikasnost i uštedu u samom objektu ili proizvodnom procesu. Sa ovim sistemom korisnik dobija mnogo veću sigurnost u poslovanju, kao i monitoring nad celim sistemom, tako da zbog nekih manjih kvarova ili zastoja, ne mora da se zaustavlja ceo proces ili da se, na primer, zbog zamenjevanja jednog potrošača isključuje ceo sprat ili deo električne mreže. **ABB Ability™** je naziv za čitav portfolio digitalnih usluga zasnovanih na višedecenijskim inovativnim ABB tehnologijama i iskustvima, koji klijentima u oblasti energetike, industrije, transporta i infrastrukture pomažu da razvijaju nove i unapređuju postojeće procese optimizacijom planiranja i upravljanja u realnom vremenu. Koncept ove tehnologije se svodi na prikupljanje što većeg broja podataka sa uređaja i prosleđivanje do cloud servera, a na kraju svega i analizi. Korisnik na taj način dobija nepogrešiv uvid u stanje sistema koji kontroliše.

foto: ABB Srbija

VOZITI SVAKIM DANOM PAMETNO

Jednostavno, segmenti razvoja u kompaniji ABB se nadovezuju jedan na drugi. Ako živite u „pametnom domu“, proizvodite ili poslužujete u „pametnoj zgradi“, naravno da će i Vaša mobilnost preći na viši nivo, odnosno, tražit ćete rešenja koja zamenjuju tradicionalna vozila sa pogonom na fosilna goriva. Uveliko je u svetu trend da objekti poseduju punjače za vozila, pošto je i upotreba ovog vida prevoza u usponu. A da se stvari iz godine u godinu munjevito menjaju, u kratkim crtama nam je približio Dešić:

„Svaka od ovih zgrada koje smo do sada pomenuli je kao obavezu u projektnoj dokumentaciji morala da ima elektrapunjače na određenim garažnim mestima. Na primer, Ada Mall ima 16 ABB punjača, zatim naši punjači su instalirani u Porsche Ada, u akademiji NAVAK, prodajnom salonu Hyundai vozila na Novom Beogradu, British motorsu itd...Neposredno pre ove situacije sa virusom dobili smo veliki broj zahteva za isporuku novih elek-

foto: ABB Srbija

foto: ABB Srbija

tričnih punjača. Mnogi dileri auto vozila praktično su uslovljeni od svoje matične kuće da ispred ili unutar objekta poseduju električni punjač. Trend koji će sigurno doći i u Srbiju je takav da se benzinske pumpe više neće tako ni nazivati, u Evropi su već ponele naziv „mesta za odmor“, jer dok pijete kafu ili ručate, automobil se puni električnom energijom. Razvojem kako brzih punjača, tako i samih vozila na električni pogon, autonomija vožnje je višestruko uvećana u odnosu na početak ove decenije. Regulatora u Srbiji još uvek ne dozvoljava vlasniku punjača da proda električnu energiju korisniku, ali postoje solucije, kao što je iznajmljivanje parking prostora sa električnim punjačem, tako da se očekuje i mnogo veća eksploatacija električne energije kao pogonskog goriva. Za sada se na većini mesta u Srbiji može napuniti vozilo potpuno besplatno. Kao i kod prethodnih rešenja u zgradarstvu, u ovom segmentu, takođe, korisnik ne mora da brine o mnogim stvarima ako koristi ABB punjač. Pored „hardwera“ koji isporučimo, naš punjač poseduje i „softwer“ preko kog imamo stalan uvid u stanje, potrošnju, i sve što je neophodno da korisnik zna o svom punjaču. Svaki naš punjač je vezan za centar u Holandiji i tu se nadgleda svaki ABB punjač koji je isporučen bilo gde u svetu. Preko 70% problema je moguće rešiti daljinski, bez izlaska na teren, a dobrim uvidom, kakav imamo u naše punjače, preventivnim merama, praktično eliminišemo mogućnost kvara, odnosno zastoja u radu. Jedino mi u Srbiji od svih proizvođača električnih punjača imamo kvalifikovane i obučene servisere. Takođe, velika prednost naših punjača je i ta da oni nisu konfigurisani kao monoblok, već su napravljeni iz segmenata, tako da, ukoliko i dođe do nekog kvara, punjač ne prestaje sa radom, već isporučuje energiju iz segmenata koji nisu u problemu.

Koliko se ABB ozbiljno bavi ovim segmentom poslovanja, pokazuje i sve popularnije takmičenje **ABB FIA Formula E Championship**, kao i **Jaguar I-PACE eTROPHY**.

Kupovinom bilo kog proizvoda od ABB-a ne prestaje odnos između korisnika i ABB tima. To je velika razlika u odnosu na druge, jer mi praktično održavamo svaki proizvod koji prodamo i ne dozvoljavamo da korisnik dođe u situaciju da mu se proces zaustavi, bilo da je to proizvodnja, prodaja, uživanje u kućnom ambijentu ili punjenje električnog vozila.”

Za više informacija kontaktirajte ABB u Srbiji:

ABB d.o.o.

Bulevar Peka Dapčevića 13

11010 Beograd

Dejan Dešić

Tel: +381(0)11 3094 300 i 3094 324

dejan.desic@rs.abb.com

www.abb.rs